

inspelen zonder dat je er erg in hebt. De verteller brengt je emoties in beweging. De verleiding is dan groot om mee te gaan met het verhaal. Zodra dat gebeurt, verdwijnt het waarheidsgehalte van het verhaal achter de horizon. Hierin schuilt een gevaar omdat feiten er dan niet meer toe doen.

Een handzaam hulpmiddel voor het herkennen van dergelijke retorische technieken zijn de zogenaamde hoera- en helaaswoorden²⁵⁵. **Hoera- en helaas-woorden** bevatten zowel een feitelijke als een waarderende dimensie. Ze bevatten een waardeoordeel dat je gemoed in beweging brengt. Hoera-woorden hebben een positief-evaluatieve dimensie; ze geven uitdrukking aan goede en plezierige dingen. Helaaswoorden kennen een negatief-evaluatieve dimensie en impliceren kwade en vervelende dingen. Hoera-woorden uit de praktijkvoorbeelden in Deel I zijn 'zorg', 'zinnig' en 'hulp'; helaas-woorden zijn 'afgelegen', 'gepest', 'zinloos', 'het gaat alle kanten op'. In onderstaande tabel staan ter illustratie nog meer hoera- en helaaswoorden.

Hoera woorden	Helaas woorden
Hulp-helpen	Tegenwerking-tegenwerken
Samenwerking-samenwerken	Mislukking-mislukken
Overwinning-winnen	Hindernis-verhindere
Communicatie-communice	Verlies-verliezen
Motivatie-motiveren	Verlies-verlaten
Verlozing-verlozen	Bedrog-bedreigen

De filosofische wending van het *Concretiseren* komt mede tot stand met het herkennen van dergelijke hoera- en helaaswoorden. Tijdens het doorvragen, kan je aandacht vragen voor de beschrijvende, feitelijke dimensie: naar welke feiten in de gebeurtenis verwijst dit woord? Je kan ook doorvragen op de waarderende, **normatieve** dimensie van die gebeurtenis. Waarom waardeert je deze situatie als

255. Zowel de term als het overzicht (deels) overgenomen van Hans Bolten. Voor een uitgebreide toelichting verwijzen wij naar www.boltenraaijning.nl